

ECONOMISCHE VISIE VALKENSWAARD

2026-2030

Colofon

Gemeente Valkenswaard

Auteurs:

M. van 't Hof

Q. Dohmen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Achtergrond.....	6
3. Economische visie	10
4. Vrijetijdseconomie	12
5. Bedrijventerreinen.....	18
6. Detailhandel	24
7. Landelijk gebied	29
8. Werkgelegenheid	33
9. Bijlagen	37

1. Inleiding

De economie van Valkenswaard bevindt zich in een goede positie. Valkenswaard ligt in de Brainport-Regio, die behoort tot een van de drie Nederlandse economische topregio's, wat volop kansen biedt. Bovendien staat onze gemeente bol van het ondernemerschap met een veelzijdig bedrijvenaanbod.

De komende jaren zijn er wel een aantal uitdagingen. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt en ruimtelijke mogelijkheden om onze bedrijventerreinen uit te breiden zijn zeer beperkt. Tevens moeten we toewerken naar een circulaire en innovatie economie waarbij duurzaamheid centraal staat.

Onze gemeente bestaat uit de dorpen Valkenswaard, Dommelen, Borkel en Schaft en had begin 2025 bijna 32.000 inwoners. In de gemeente zijn meer dan 4.000 bedrijven en organisaties actief, samen goed voor zo'n 14.000 banen. De meeste mensen werken in de zakelijke dienstverlening (zoals adviesbureaus en financiële diensten), de handel en horeca (winkels, cafés en restaurants), en in de industrie en energie (zoals productiebedrijven en technische diensten).

Dit document is mede gebaseerd op belangrijke beleidsstukken van de gemeente, waaronder de Toekomstvisie 2040. Een volledig overzicht van relevante beleidsstukken, is te vinden in de bijlagen.

Waarom een nieuwe visie?

De Economische Visie van Valkenswaard stamt uit 2017 en de economische omstandigheden zijn inmiddels veranderd dus alle redenen om een nieuwe visie op te stellen.

In deze visie schetsen we waar wij ons als gemeente de komende jaren op focussen om de lokale economie te versterken. We geven aan waar we kansen zien, hoe we het vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen verder willen verbeteren, en welke thema's voor ons belangrijk zijn. Dit hebben we uitgewerkt in een aantal hoofdlijnen en bijbehorende deellijnen.

De Economische Visie heeft het jaar 2030 als globale tijdshorizon. De visie geeft richting aan het economisch beleid op de korte termijn (tot en met 2028) maar kijkt ook naar de doelen op de langere termijn (tot aan 2030 en daarna).

Hoe is de visie tot stand gekomen?

De gemeente heeft een basisdocument opgesteld, waarbij verschillende afdelingen binnen de organisatie nauw samenwerkten. Daarna is er gesproken met diverse externe belanghebbenden en netwerkpartners om dit basisdocument aan te vullen met hun input en ideeën.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 schetsen we de achtergrond van de gemeente Valkenswaard, de trends en ontwikkelingen die de economie beïnvloeden, en onze regionale samenwerkingsverbanden.

Hoofdstuk 3 beschrijft de opbouw van de visie en de daarbij behorende hoofdlijnen.

Deze hoofdlijnen worden verder uitgewerkt in thematische deellijnen, behandeld in de hoofdstukken 4 tot en met 8. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende thema's aan bod: vrijetijdseconomie, bedrijventerreinen, detailhandel, landelijk gebied en werkgelegenheid.

Tot slot volgen de bijlagen, waaronder een overzicht van de relevante beleidsstukken en cijfers over Valkenswaard per thema.

Achtergrond

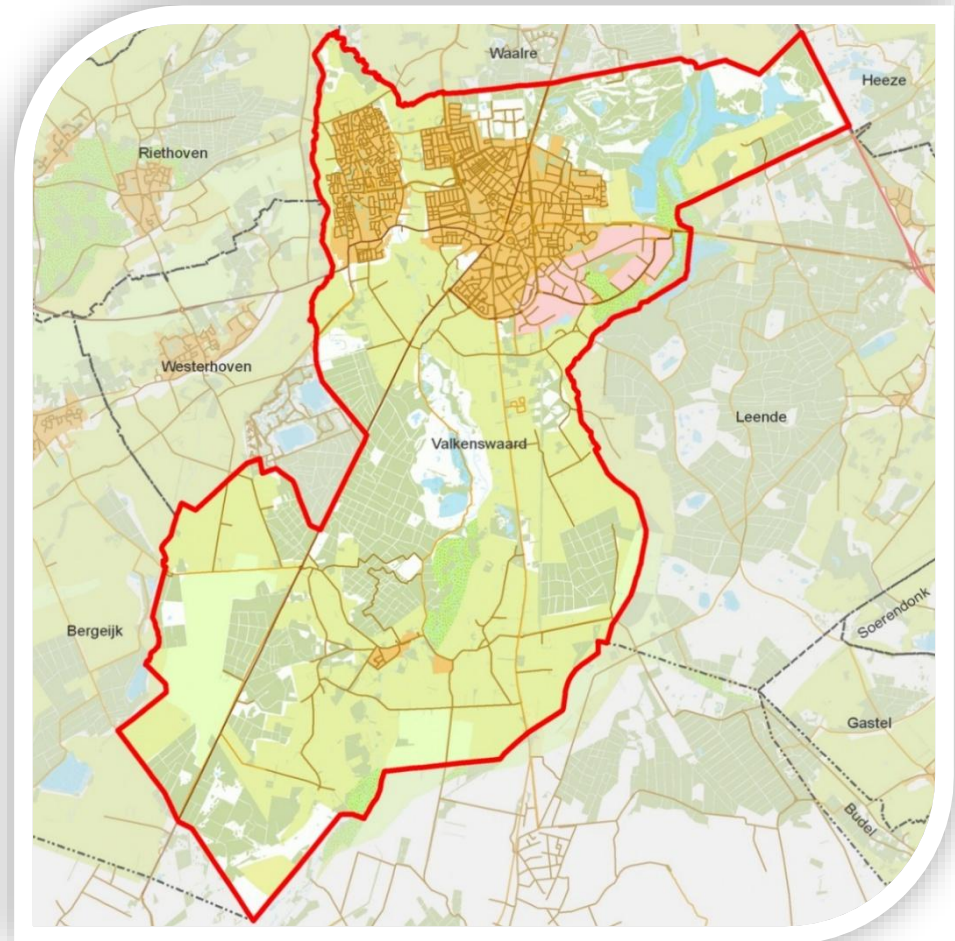
2. Achtergrond

Valkenswaard in beeld

Valkenswaard is een gemeente waar de slimste regio ter wereld en de mooiste natuur van Nederland samenkomen. In de drie karakteristieke dorpen – Valkenswaard, Dommelen en Borkel en Schaft – is altijd wat te beleven. Bezoekers uit alle windstreken worden aangetrokken door de rust en schoonheid van natuurgebied de Malpie, de bourgondische sfeer in de dorpskernen en de vele evenementen, van intiem tot grootschalig.

Tegelijkertijd kent Valkenswaard een sterke sociaal-economische basis. De bevolking vergrijsst, maar het blijft een aantrekkelijke plek voor werkenden en ondernemers. Met een overwegend middelhoog opleidingsniveau, een relatief hoog gemiddeld inkomen en een krachtige dienstensector, vooral commercieel, biedt de gemeente volop kansen. Op bedrijventerreinen zoals de Schaapsloop, Den Dries en Dommelen komt de economische bedrijvigheid goed tot uiting, met een mix van industrie, detailhandel en zakelijke diensten. Ook de agrarische sector, met een focus op veeteelt, speelt een rol in het buitengebied.

In het centrum is dankzij het Masterplan Centrum de leegstand van winkels aanzienlijk teruggedrongen, wat zorgt voor nieuwe levendigheid en ruimte voor ondernemerschap. Valkenswaard is een plek waar natuur, economie en gemeenschapszin samenkomen – een gemeente om trots op te zijn.

Regionale Samenwerking

Metropool Regio Eindhoven (MRE)/ Brainport

Valkenswaard is onderdeel van de Metropool Regio Eindhoven (MRE). Een regio met een uniek economisch profiel, die doorgroeit naar de 1e economie van Nederland. Hiermee staat de regio voor een aantal grote opgaven die we in samenhang met elkaar oppakken voor het welzijn van al onze inwoners. De regio gaat een schaa sprong doormaken, waarbij we moeten zorgen dat de groei van de regio in goede banen geleid zal worden, waardoor meer inwoners in de regio kunnen profiteren van de groei in welvaart en welzijn. Brede welvaart is het kompas voor het behoud van de sociale balans. De groei moet niet alleen gezien worden, maar ook ervaren en gevoeld worden. Het succes hiervan is afhankelijk van het draagvlak bij inwoners van onze regio, de draagkracht van de voorzieningen en de kwaliteit van de leefomgeving.

Binnen de MRE wordt gewerkt aan het programma Economie. Het versterken van het vestigingsklimaat en het realiseren van een toekomstbestendig en robuust economisch ecosysteem zijn de hoofdopgaven. Daarnaast wordt in het voorzieningentraject gewerkt aan de basisvoorzieningen, regionale voorzieningen en topvoorzieningen. De Groote Heide is aangewezen als topvoorziening.

In het samenwerkingsakkoord 2023-2026 tussen de 21 MRE-gemeenten, waaronder Valkenswaard, hebben we afgesproken om de economische agenda's van deze gemeenten te verbinden met de Strategische Agenda Brainport. Binnen Brainport werken overheden, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven samen om de verdere groei van onze mainportstatus te bevorderen.

De geplande schaa sprong van de Brainportregio, een forse groei in economie, bevolking en infrastructuur gedreven door de internationale vraag naar hightech en innovatie, biedt Valkenswaard economische kansen op het gebied van profilering, hoogwaardige voorzieningen, leisure-ontwikkeling en versterking van de lokale bedrijvigheid.

Trends en ontwikkelingen

Verschillende trends en ontwikkelingen zijn van invloed op de Nederlandse economie en de gemeente Valkenswaard.

Digitalisering en technologie

Digitalisering en AI technologie spelen een steeds grotere rol in industrie en logistiek, bijvoorbeeld via automatisering en digitale platformen binnen de 'Smart Industry'. Dit vraagt om een goede digitale infrastructuur, vooral op bedrijventerreinen. Bedrijven moeten blijven investeren in technologische ontwikkelingen om concurrerend te blijven en te voldoen aan nieuwe eisen.

Schaalvergroting en -verkleining

In industrie en logistiek groeit de vraag naar ruimte door schaalvergroting. Tegelijk neemt de behoefte aan kleinschalige, flexibele werkplekken en bedrijfsruimten toe, vooral door de groei van ZZP'ers.

Circulaire economie en energietransitie

Duurzaamheid krijgt een steeds belangrijkere rol door veranderende wet- en regelgeving en subsidies. De transitie van een lineaire naar een circulaire economie staat hoog op de agenda. Bedrijventerreinen zijn cruciaal in deze verduurzaming, vooral wat betreft energieverbruik. De energietransitie en netwerkcongestie vragen grote investeringen in de energie-infrastructuur.

Regeldruk ondernemers

De toenemende regeldruk voor ondernemers vormt een structurele belemmering voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en economische groei. Dit vraagt om expliciete en structurele weging bij toekomstig

beleid en biedt aanleiding om dit thema via gerichte uitvoeringsprogramma's nader uit te werken.

Detailhandel

Door veranderend consumentengedrag en online winkelen staan traditionele winkelgebieden onder druk. Winkelen wordt steeds meer een vrijetijdsbesteding, vaak gecombineerd met horecabezoek. Door leegstand verdwijnen soms winkelfuncties en maken plaats voor wonen. Een goede mix van functies is essentieel voor toekomstbestendige centra.

Landbouwontwikkelingen

Onzekerheid over stikstof- en klimaatbeleid maakt investeren en innoveren lastig voor landbouwondernemers. Technologische ontwikkelingen bieden kansen voor efficiënter ruimtegebruik en productie, maar verminderen ook werkgelegenheid. Vrijkomende agrarische bebouwing en grond (VAB's) komen steeds vaker voor, ook in Valkenswaard.

Arbeidsmarktontwikkeling

Door vergrijzing ontstaat er krapte op de arbeidsmarkt doordat er meer mensen uitstromen dan instromen. Ook is er een mismatch tussen vraag en aanbod. Een leven lang ontwikkelen wordt daarom belangrijk, waarbij (om)scholing werknemers helpt mee te gaan met veranderingen.

Economische visie

3. Economische visie

De economische visie is onderverdeeld in de vijf hoofdlijnen Vrijtijdseconomie, Bedrijventerreinen, Detailhandel, Landelijk Gebied en Werkgelegenheid.

1. Vrijtijdseconomie - Het verder versterken van de vrijetijdsector als belangrijke pilaar van de Valkenswaardse economie.
2. Bedrijventerrein - Het vestigingsklimaat en omgeving van de bedrijventerreinen verbeteren om bedrijven te behouden en te faciliteren.
3. Detailhandel - Het centrum van Valkenswaard is een levendig kernwinkelgebied met een kwalitatief hoogwaardig winkelaanbod.
4. Landelijk gebied - Het begeleiden van agrariërs naar een toekomstbestendige (agrarische) ondernemerschap.
5. Werkgelegenheid - Het verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt om krapte te verkleinen.

Hiermee willen we de centrale ambitie van deze visie realiseren:

“Valkenswaard is in 2030 de Leisure gemeente van Zuidoost-Brabant, een gastvrije, groene en toekomstbestendige werkgemeente met een goed ondernemersklimaat en een gezonde arbeidsmarkt.”

Vrijetijdseconomie

4. Vrijetijdseconomie

Valkenswaard is een door groen omzoomde gemeente waar inwoners fijn wonen, werken en recreëren. Valkenswaard is ook een mooie plek voor bezoekers. We profileren ons als een gemeente waar zowel de eigen inwoners als de bezoekers van de Brainportregio kunnen ontspannen en genieten van de prachtige natuur en ons nieuwe centrum.

Valkenswaard biedt een perfecte ontsnapping aan de drukte van de grote stad en de hectiek van alledag. In Valkenswaard ga je ff offline. De feiten en cijfers laten zien dat toerisme en recreatie belangrijke bijdragen leveren aan de economie van onze gemeente.

Toerisme en recreatie vormen dan ook een van de pijlers van onze lokale economie. Vrijetijdseconomie is conform de Toekomstvisie 2040 een groeisector. Om dit verder te stimuleren, werken we al aan Programma Dommelland, Natuurgrenspark De Groote Heide en Masterplan Centrum.

Deellijnen

- Programma Dommelland
- Natuurgrenspark De Groote Heide
- Horeca
- Samenwerkingspartners

A. Programma Dommelland

Huidige situatie

Valkenswaard positioneert zich als 'de tuin van Brainport'. Die propositie komt met name voort uit de aanwezigheid van een groot areaal aan gevarieerde natuurgebieden en een breed scala aan voorzieningen en mogelijkheden op het gebied van (buiten)recreatie.

Hierop voortbouwend heeft de gemeente het uitvoeringsprogramma Dommelland dat zich richt op natuur en recreatie met als doel de vrijetijdsector verder te ontwikkelen en te versterken als volwaardige drager van de lokale economie. Het uitvoeringsprogramma richt zich op vijf deelgebieden, te weten:

- De Groene Entree;
- Natuurpoort de Malpie;
- Borkel & Schaft;
- Boulevard & Paardenzone;
- Een Leisurezone die nog gerealiseerd moet worden.

De samenhang tussen deze deelgebieden is groot aangezien er vergelijkbare opgaven spelen waarbij ontwikkelingen en keuzes deelgebied-overschrijdende effecten kunnen hebben.

Onze ambities

Conform onze Toekomstvisie 2040 en Programma Dommelland willen we Valkenswaard als de tuin van Brainport verder profileren en uitbouwen met een herkenbaar, compleet en divers ontwikkeld recreatief gebied. Vrije tijd besteden in Valkenswaard is dan nog

aantrekkelijker voor bezoekers van binnen én buiten de gemeente. Valkenswaard is en blijft dan dé plek waar je 'ff offline' kunt. Mensen die in Zuidoost-Brabant en daarbuiten wonen, kiezen er nog vaker voor om Valkenswaard te benutten als startplek voor hun vrijetijdsactiviteiten.

Door een aantrekkelijke mix van recreatiemogelijkheden komen bezoekers naar Valkenswaard, verblijven ze langer en besteden ze meer in onze gemeente. De lokale economie wordt versterkt, we creëren werkgelegenheid en daarmee krijgt het woon- en vestigingsklimaat een positieve stimulans.

Wat gaan we hiervoor doen

- Doorgaan met het werken aan de realisatie van het Uitvoeringsprogramma Dommelland:
 - Bij de Groene Entree & Natuurpoort de Malpie komen recreatieve verbindingen met omliggende recreatiegebieden. Tegelijkertijd wordt de bereikbaarheid verbeterd door de realisering van goede gefaciliteerde parkeerplaatsen en toegankelijk openbaar vervoer.
 - Bij Borkel en Schaft bouwen we voort op het bestaande recreatieve aanbod waardoor het als recreatieve hotspot verder wordt ontwikkeld.
 - Op de Paardenzone bieden we ruimte voor recreatieve alsmede topsport paardenfuncties. De natuur in de Boulevard wordt versterkt en krijgt één of meerdere recreatieve oost-west verbindingen.
 - We creëren een Leisurezone met inter(actieve) recreatieve-functies in aanvulling op het bestaande aanbod. De zone krijgt daarbij een goede verbinding naar het centrum van Valkenswaard en een goede bereikbaarheid.

B. Natuurgrenspark De Groote Heide

Huidige situatie

De gemeente is partner in de Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking (BGTS) Natuurgrenspark De Groote Heide. We werken daarin samen met de gemeenten Eindhoven, Cranendonck, Heeze-Leende, Pelt en Hamont-Achel.

De Groote Heide is een grensoverschrijdend, gevarieerd natuurgebied van ruim 8.000 hectare, dat wordt gekenmerkt door een hoge mate van biodiversiteit.

Een belangrijk aandachtspunt binnen De Groote Heide is de balans tussen natuur en recreatie. Dit proberen we gezamenlijk te bereiken door het natuurgebied niet alleen te promoten, maar ook daar waar mogelijk te ontwikkelen en kwaliteit toe te voegen. Het doel is te komen tot een optimale synergie tussen natuurwaarden, toeristisch-recreatief rendement en welzijn.

Onze ambities

Samen met onze partners van (BGTS) Natuurgrenspark De Groote Heide, het verder vormgeven en optimaliseren van een inclusief natuurpark, waarin evenwicht tussen natuur- en recreatieve waarden centraal staat en waarin veel aandacht is voor toegankelijkheid, beleving, welzijn, verbinding en erfgoed.

Wat gaan we hiervoor doen

- Het natuurgebied promoten en waar mogelijk door ontwikkelen en kwaliteit toevoegen ten behoeve van recreatieve meerwaarde, economisch rendement, natuur en welzijn.
- Accenten leggen op onder meer zonering, inclusiviteit, toegankelijkheid, beleving en bereikbaarheid.
- Optimaliseren van de beleefbaarheid van het gebied door toevoeging van lokale thema's en verhalen.

C. Horeca

Huidige situatie

Valkenswaard beschikt over een aantrekkelijk en toegankelijk horecagebied. Met name de Markt, Statie en haar omgeving bieden een knusse, dorpse sfeer die uitnodigt tot ontmoeting en zich positief onderscheidt van het grootstedelijke karakter van Brainport. De horeca vervult daarmee een belangrijke sociale functie. Tegelijkertijd signaleren we een afname in het aantal horecagelegenheden en constateren we dat de diversiteit aan concepten nog beperkt is. Er is vooral een nadruk op traditionele daghoreca, terwijl nieuwe vormen van horeca nog ondervertegenwoordigd zijn.

Onze ambities

De horeca speelt een sleutelrol in de versterking van onze vrijetijdseconomie en draagt bij aan het levendig houden van zowel de kern als het buitengebied. In aansluiting op de Horecavisie 2020–2024, zetten we in op een gerichte kwaliteitsimpuls. Valkenswaard wil uitgroeien tot de meest gastvrije gemeente van Nederland met een hoogwaardig kwalitatief, veelzijdig, duurzaam en uitnodigend horeca-aanbod dat bewoners bindt en bezoekers aantrekt.

Door te blijven bouwen aan een herkenbaar, gastvrij en toekomstbestendig horeca landschap, versterken we de leefbaarheid, aantrekkingskracht en economische vitaliteit van onze gemeente.

We creëren meer ruimte voor ondernemerschap en innovatie, er wordt beter ingespeeld op trends zoals beleevingshoreca, seizoensconcepten en lokale specialiteiten. Tegelijkertijd worden de kernwaarden gastvrijheid en kwaliteit actief uitgedragen, wat het onderscheidend vermogen van Valkenswaard als meest gastvrije horecagemeente versterkt.

Wat gaan we hiervoor doen

- Stimuleren van meer diversiteit in het aanbod, binnen de mogelijkheden van ruimtelijke en maatschappelijke kaders.
- Inzetten op kwaliteitsverbetering via samenwerking, kennisdeling en ondersteuning van initiatieven die passen bij onze kernwaarden.
- Versterken van de samenwerking tussen gemeente, horecaondernemers en organisaties zoals KHN Valkenswaard, om knelpunten en kansen gezamenlijk op te pakken.
- Vernieuwen van de bestaande Horecavisie.

D. Samenwerkingspartners

Huidige situatie

De gemeente Valkenswaard werkt samen met onderstaande partners om onze vrijetijdsector te versterken en promoten.

Valkenswaard Marketing richt zich op het promoten en versterken van Valkenswaard als aantrekkelijke bestemming voor bezoekers, bewoners en ondernemers.

VVV Valkenswaard draagt bij aan de zichtbaarheid en promotie van de gemeente. De rol van fysieke informatiepunten neemt af en de nadruk komt te liggen op informatievoorziening en digitale beleving als nieuwe standaard.

Centrummanagement Valkenswaard is een stichting die zich inzet voor de gevestigde ondernemers binnen het centrum. Doel van deze inzet is het verbeteren en versterken van het economisch functioneren en de aantrekkelijkheid van het centrum voor ondernemers en bezoekers.

Brabant Partners/VisitBrabant werkt samen met gemeenten, toerismebureaus en ondernemers om onze vrijetijdsector te versterken en bezoekers aan te trekken.

Onze ambities

We werken toe naar een toekomstbestendige toeristische organisatie onder de naam VisitValkenswaard, waarin VVV Valkenswaard en Valkenswaard Marketing hun krachten bundelen op het gebied van promotie en informatievoorziening.

VisitValkenswaard zet Valkenswaard sterker op de kaart met een duidelijke toeristisch-recreatieve profilering binnen de Brainportregio en daarbuiten.

In samenwerking met Centrummanagement Valkenswaard gaan we door met het verbeteren en vergroten van de regionale verzorging/verblijfsfunctie en de aantrekkelijkheid van het centrum met een gevarieerd aanbod aan detailhandel, horeca en evenementen.

Wat gaan we hiervoor doen

- Samen met de VVV en Valkenswaard Marketing werken aan de transitie naar de nieuwe stichting VisitValkenswaard.
- In samenwerking met ondernemers zoeken naar alternatieve (fysieke) manieren om toeristische informatie te verstrekken.
- Opstellen van een meerjarenvisie voor het Centrumwinkelgebied met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda tot 2030 in samenwerking met centrummanagement

Bedrijventerreinen

5. Bedrijventerreinen

Valkenswaard beschikt over veel mooie bedrijven die innovatieve producten en diensten aanbieden. Deze bedrijven zorgen voor werkgelegenheid van praktisch tot academisch opgeleid personeel. Wel hebben we te maken met schaarse ruimte en nauwelijks mogelijkheid tot uitbreiding van onze bedrijventerreinen.

De gemeente Valkenswaard beschikt over twee grote (Schaapsloop I & II) en drie kleine (Dommelen, Den Dries en Van Linschotenstraat) bedrijventerreinen. Het karakter van deze terreinen verschilt behoorlijk maar desondanks spelen er op elk terrein een aantal dezelfde opgaven.

Deellijnen

- Ruimtegebrek
- (Werk)omgeving
- Duurzaamheid
- Samenwerking

A. Ruimte voor Bedrijvigheid

Huidige situatie

Alle bedrijventerreinen in Valkenswaard zijn nagenoeg vol. Door de ligging van de gemeente nabij natuurgebieden is uitbreiding van bestaande of creatie van nieuwe bedrijventerrein nauwelijks mogelijk wegens grondgebrek. Daarom werken we met de andere MRE-gemeenten samen om ervoor te zorgen dat we kunnen voldoen aan de vraag naar ruimte in Valkenswaard en de regio.

Onze ambities

Samen met de 21 MRE-gemeenten werken we met een jaarlijkse uitvoeringsagenda Regionale Programmering Werklocaties (RPW) om onze ruimtevraag regionaal op te lossen.

Gezien onze beperkte ruimtelijke mogelijkheden zetten we nadrukkelijk in op het optimaliseren van het ruimtegebruik, onder meer door intensivering en revitalisering (verdichting) van de bestaande bedrijventerreinen, waar en wanneer dat mogelijk is. Dit betekent dat we de herontwikkeling en vernieuwing van verouderde bedrijfslocaties actief stimuleren, zodat deze beter aansluiten bij de huidige behoeften van ondernemers en efficiënter benut kunnen worden.

Om te zorgen voor een optimale invulling van onze bedrijventerreinen, vinden wij de vestiging van solitaire kantoorgebouwen op onze bedrijventerreinen niet wenselijk aangezien deze ook op alternatieve locaties in onze gemeente gevestigd kunnen worden.

Wat gaan we hiervoor doen

- Ontmoedigen van niet-passende functies op bedrijventerreinen.
- Stimuleren van herontwikkeling, verdichting en meervoudig ruimtegebruik om bedrijventerreinen efficiënter en toekomstgericht te benutten.
- Sturen op de Uitvoeringsagenda van de Regionale Programmering Werklocaties.

B. (Werk)omgeving

Huidige situatie

In samenwerking met het bedrijfsleven zijn reeds verbeteringen doorgevoerd in de openbare ruimte van Schaapsloop I en II, om zo toe te werken naar een hoogwaardige fysieke staat van bedrijventerreinen, wat essentieel is voor het versterken van het vestigingsklimaat. De gemeente heeft daarom investeringen gedaan om beide bedrijventerreinen goed te onderhouden met passende infrastructuur – zoals wegen, verlichting en groenvoorziening die bij dragen aan de veiligheid, bereikbaarheid en professionele uitstraling.

De staat van Den Dries en Dommelen is in lijn met de gemeentelijke kwaliteitsnormen. De herontwikkeling van de Van Linschotenstraat hoort op termijn tot de mogelijkheden.

Onze ambities

Onze bedrijventerreinen zijn locaties waar ondernemers zich graag vestigen en zijn aantrekkelijk ingericht zodat ze bijdragen aan positieve werkbeleving. De bedrijventerreinen sluiten aan op de (veranderende) wensen en eisen van het bedrijfsleven. De ruimtelijke kwaliteit op onze bedrijventerreinen is op orde, met weinig onvolkomenheden in de openbare ruimten. Tevens zijn de bereikbaarheid en parkeermogelijkheden verbeterd. Daarnaast wordt het openbaar vervoer waar mogelijk gestimuleerd en zijn er goede fietsverbindingen.

Wat gaan we hiervoor doen

- Verlengen van her-certificering Keurmerk Veilig Ondernemen elk 3 jaar.
- De kwaliteit van de bedrijventerreinen continue monitoren en waar gewenst verbeteren.
- Inzetten op duurzaamheid en veiligheid.

C. Duurzaamheid

Huidige situatie

Via een digitaal energieloket informeren wij onze ondernemers over de mogelijkheden om energie te besparen. Waar mogelijk nemen we maatregelen om de openbare ruimte klimaatbestendiger te maken en biodiversiteit te bevorderen.

Onze ambities

We zetten in op toekomstbestendige bedrijventerreinen door aandacht te hebben voor energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. Hiermee zorgen we voor een goed vestigingsklimaat voor onze huidige en toekomstige ondernemers.

We doen dit door verduurzaming te stimuleren waar kan en af te dwingen waar het moet. De geldende wet- en regelgeving vormt hierbij de minimale (onder)grens.

Ook dragen wij vanuit onze verantwoordelijkheid bij aan de verduurzaming door de openbare ruimte klimaatbestendig en biodivers in te richten. Dit om o.a. hittestress en wateroverlast te voorkomen en het groene karakter van de gemeente te benadrukken.

Alleen door samen te werken kunnen we innovatie aanjagen en komen we tot collectieve oplossingen voor bijvoorbeeld netcongestie of het regionaal hergebruik van grondstoffen.

Wat gaan we hiervoor doen

- Informeren over en stimuleren van verduurzamingsmaatregelen.
- Bij ontwikkelingen op bedrijventerrein verplichten we relevante duurzaamheidsaspecten.
- Op de huidige terreinen stimuleren we investeringen aan de hand van gemeentelijke/landelijke subsidies zoals de aanleg van een energie hub, zonnepanelen, groene daken etc.
- Circulaire kansen worden op de bedrijventerreinen in beeld gebracht.
- Stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen door bedrijven of bedrijvencollectieven zelf, ondersteund met subsidies en advies.

D. Samenwerking

Huidige situatie

We koesteren de lokale samenwerking, met de ondernemers maar ook zeker van de ondernemers onderling. Deze vormen van samenwerking zijn in Valkenswaard heel belangrijk waarbij het bedrijfsleven wel enigszins versnipperd is georganiseerd. Zo zijn er verschillende ondernemerscollectieven actief zoals Vereniging Industrieel Contact Valkenswaard (VICV) en het Kempisch Ondernemers Platform (KOP).

Onze ambities

We zetten samen met de ondernemers in om het ondernemingsklimaat te versterken en ondernemers met elkaar te verbinden. Ondernemers initiëren en acteren, de gemeente faciliteert daarbij zo goed mogelijk. De bestaande bedrijven vormen hierbij het uitgangspunt maar we hebben ook aandacht voor nieuw te vestigen ondernemingen, bij voorkeur gelieerd aan de High Tech Systemen en Materialen-sector (HTSM).

We faciliteren daarnaast bedrijven zo goed mogelijk door het leggen van (externe) contacten, vinden van subsidiemogelijkheden, verhelderen en versnellen van procedures waaronder vergunningverlening. Daarnaast intensiveren we de bedrijfsbezoeken om de wensen en ideeën van ondernemers in kaart te brengen waardoor we ze nog beter van dienst kunnen zijn.

Wat gaan we hiervoor doen

- Verhogen zichtbaarheid van accountmanagement om samenwerking met ondernemers verder te versterken.
- Structureel overleggen met ondernemerscollectieven inclusief het organiseren en bijwonen van themabijeenkomsten.
- Verbeteren van het digitaal bedrijvenloket met relevante ondernemersinformatie.

Detailhandel

6. Detailhandel

Valkenswaard heeft een aanzienlijke detailhandelssector met een bovenlokale functie. De gemeente beschikt naast het kernwinkelgebied in het centrum ook over een aantal winkelcentra in de wijken.

De afgelopen jaren hebben we door de uitvoering van het Masterplan Centrum gezorgd voor een compacter en kwalitatief hoogstand kernwinkelgebied door in te zetten op concentratie en intensivering van het detailhandelsaanbod. Tevens hebben we gezorgd voor het behoud van een winkelcentrum en een aantal buurtcentra buiten het centrum om daar het voorzieningsniveau op peil te houden.

Deellijnen

- Kernwinkelgebied
- Buurtwinkelgebied
- Buitenwinkelgebied

A. Kernwinkelgebied

Huidige situatie

Door de uitvoering van het Masterplan Centrum is het kernwinkel en verblijfsgebied compact en comfortabel geworden. Resultaat is minder leegstand en verbeterde uitstraling die passend is bij de omvang van de gemeente Valkenswaard.

In het centrum vind men een ruim en gevarieerde aanbod aan winkels. De vele zelfstandige ondernemers maken het verschil waardoor Valkenswaard een aantrekkelijke gemeente is om te winkelen. Naast de 100 winkels en de 40 horecazaken die in het kernwinkelgebied gevestigd zijn, beschikt Valkenswaard over een grote en bloeiende weekmarkt met een hoogwaardig en divers aanbod van producten die een regionale en grensoverschrijdende aantrekkingskracht heeft. De weekmarkt heeft een positieve impact op het centrum.

Onze ambities

Wij continueren de ingezette ontwikkelijn uit het afgeronde Masterplan Centrum. De focus blijft gericht op het behoud en de versterking van een compact, vitaal en economisch veerkrachtig kernwinkelgebied met een lage leegstand. Dit gebied fungeert als centrale ontmoetingsplek voor inwoners en vervult tevens een bovenlokale en grensoverschrijdende verzorgingsfunctie. Wij blijven inzetten op het faciliteren van een gevarieerd en toekomstbestendig winkel- en voorzieningenaanbod dat aansluit bij de behoeften van zowel de lokale bevolking als bezoekers van buitenaf.

Middels de overeenkomst met Centrummanagement en de meerjarige samenwerkingsovereenkomst met de Stichting Weekmarkt creëren we ruimte voor gezamenlijke langetermijnplannen. Zo kunnen we de unieke

en kwalitatief hoogstaande beleving in Valkenswaard behouden, versterken en toekomstbestendig maken.

Wat gaan we hiervoor doen

- Opstellen van een meerjarenvizie voor het kernwinkelgebied met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda tot 2030 in samenwerking met Centrummanagement.
- Samen met Centrummanagement vraag en aanbod van detailhandelsruimte verbeteren en met elkaar in evenwicht brengen.
- Zorgen voor een schoon, heel en veilig kernwinkelgebied in samenwerking met Centrummanagement, mogelijk middels certificering van het Keurmerk Veilig Ondernemen – Winkelgebied (KVO-W).
- Goede opvolging geven aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Stichting Weekmarkt Valkenswaard.

B. Buurtwinkelgebied

Huidige situatie

Naast het kernwinkelgebied in het centrum van Valkenswaard is Winkelcentrum De Belleman een belangrijke plek voor detailhandel. Dit winkelcentrum heeft een meerwaarde voor de kern Dommelen met een gevarieerd aanbod aan winkels, vooral voor de dagelijkse behoeften, en heeft een goed toekomstperspectief. Vijf jaar geleden is het winkelcentrum, op initiatief van de ondernemersvereniging, opgeknapt. De gemeente heeft hierbij financiële ondersteuning geboden, zodat de ondernemers het onderhoud zelf konden uitvoeren.

Daarnaast beschikt Valkenswaard over enkele kleine buurtcentra die een lokale verzorgingsfunctie hebben met bijvoorbeeld de aanwezigheid van een supermarkt.

Onze ambities

Winkelcentrum De Belleman blijft zich richten op vooral dagelijks aanbod, aangevuld met een niet al te ruim niet-dagelijks aanbod. Bezoekers moeten gemakkelijk en snel hun dagelijkse boodschappen kunnen doen. Het winkelcentrum De Belleman is en blijft het compact centrum op maat van Dommelen. Tevens zetten we in op het behoud van het buurtcentrum in de wijk het Gegraaf.

Voor de overige buurtcentra zetten we in principe niet in op actief behoud. De markt zal bepalen welke van deze locaties op termijn toekomstbestendig zijn. Het belang van deze overige buurtcentra blijft ondergeschikt aan het kernwinkelgebied van Valkenswaard.

Wat gaan we hiervoor doen

- Streven naar het behoud en de eventuele verdere ontwikkeling van De Belleman en Het Gegraaf als toekomstbestendige en vitale winkelcentra.
- Het nauwlettend volgen van ontwikkelingen in de buurtcentra en interveniëren indien nodig.
- Uitvoering geven aan het veegplan Detailhandel waarbij langdurig leegstaande detailhandelsruimtes een andere bestemming kunnen krijgen.
- Nieuwe detailhandelsruimte buiten de eerder genoemde winkelgebieden is niet toegestaan.

C. Buitenwinkelgebied

Huidige situatie

Het gemeentelijk detailhandelsbeleid richt zich op het behoud en de versterking van een compacte en vitale winkelstructuur, met het kernwinkelgebied en de buurtcentra als voorkeurslocaties voor reguliere detailhandel. In de gemeente bevinden zich verschillende perifere detailhandelsvestigingen op locaties buiten deze centra, zoals aan de rand van de bebouwde kom of op bedrijventerreinen. Deze winkels zijn vanwege hun schaal, omvang en specifieke ruimtelijke eisen niet passend binnen het kernwinkelgebied of de buurtwinkelcentra. Het gaat om grootschalige winkels met volumineuze of gespecialiseerde goederen (zoals bouwmarkten, tuincentra of meubelzaken), die veel ruimte vragen, een goede bereikbaarheid per auto vereisen, behoefte hebben aan ruime parkeergelegenheid en efficiënte bevoorrading.

Onze ambities

Buiten ons kernwinkelgebied en buurtwinkelgebieden worden geen (nieuwe) detailhandelsactiviteiten gefaciliteerd. We streven naar zo min mogelijk niet-perifere detailhandel buiten de winkelgebieden. Dergelijke niet-perifere detailhandel die momenteel buiten winkelgebieden zijn gevestigd hebben zich verplaatst naar het kernwinkelgebied indien mogelijk. Tevens gaan we wegens onze schaarse ruimte op de bedrijventerreinen zorgvuldig om met het faciliteren van de uitbreiding en of vestiging van perifere-detailhandel.

Bedrijven uit de groeiende e-commercesector (internetverkoop) kunnen zich vestigen op de bedrijventerreinen, mits zij voldoen aan de geldende beleidskaders. Dit houdt onder meer in dat directe fysieke detailhandelsactiviteiten (verkoop aan consumenten) beperkt zijn.

toegestaan. E-commerceactiviteiten (internetverkoop) in woonwijken zijn alleen toegestaan onder strikte voorwaarden.

We willen geen reguliere niet-perifere detailhandel op onze bedrijventerreinen. Ondergeschikte detailhandel is binnen de gemeente toegestaan, mits wordt voldaan aan de geldende voorwaarden zoals beschreven in de Nota Ondergeschikte Detailhandel en Internetverkoop.

Wat gaan we hiervoor doen

- Vestiging van nieuwe perifere-detailhandelsondernemingen alleen faciliteren op passende locaties op bedrijventerreinen.
- Terughoudend zijn met het toevoegen van nieuwe perifere-detailhandelsruimte.
- Concentreren van niet-perifere detailhandel in het kernwinkelgebied door uitvoering te geven aan het Veegplan Detailhandel waarbij langdurig leegstaande detailhandelsruimte een andere bestemming kunnen krijgen.
- Toezicht houden op de vestiging van E-commerce bedrijven op de juiste locaties.

Landelijk gebied

7. Landelijk gebied

Het buitengebied van Valkenswaard heeft een veelzijdig karakter qua ondernemerschap met een prominente rol voor zowel de landbouw als de paardensector. De agrarische sector is voornamelijk gericht op veehouderij, waarbij het landgebruik met name bestaat uit grasland en de teelt van veevoer. De paardensector kent een concentratie van hoogwaardige hippische voorzieningen en heeft zich ontwikkeld tot een herkenbare speler binnen de (inter)nationale paardensport. Deze sectoren leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale economie en het ruimtelijke profiel van het buitengebied.

Deellijnen

- Agrarische sector
- Paardensector

A. Agrarische sector

Huidige situatie

De agrarische activiteiten in Valkenswaard zijn vooral gericht op veehouderij. Met name de melkveehouderij domineert in zowel grondgebruik als het aantal dieren. Het agrarisch landgebruik is grotendeels bestemd voor grasland en de teelt van veevoer. Het aantal agrarische bedrijven is het laatste decennium wel afgenomen, wat veroorzaakt wordt door de nabijheid van Natura 2000-gebieden, strengere regelgeving, geen opvolgers en marktwerking. Tegelijkertijd neemt de interesse in verbrede landbouw toe, met initiatieven zoals boerderijwinkel en toeristisch-recreatieve activiteiten. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de toekomst van het buitengebied en sluit aan bij de leisure groeiambitie van de gemeente.

Onze ambities

Wij blijven als gemeente in gesprek met de provincie om plannen mogelijk te maken die passen binnen het stikstofkader en de gebiedsgerichte aanpak. Tegelijkertijd bieden we agrarische bedrijven toekomstperspectief door ruimte te geven aan diverse ontwikkelrichtingen zoals emissiebeperkende technieken, natuur-inclusieve landbouw, verbreding nevenactiviteiten of een zorgvuldige beëindiging en transformatie van de agrarische bedrijfsruimte naar andere vormen van niet-agrarische ondernemerschap/bedrijvigheid.

De gemeente biedt duidelijke kaders voor wat wenselijk is bij de herontwikkeling van agrarische activiteiten of de ontwikkeling van andere functies in het buitengebied. Daarbij wordt maatwerk

toegepast, zodat per locatie kan worden gekeken naar de ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing en economische haalbaarheid van nieuwe initiatieven.

Wat gaan we hiervoor doen

- Opstellen van nieuw beleid voor het buitengebied.
- Agrarische ondernemers stimuleren om in verbinding te komen met elkaar en met ondernemers uit andere sectoren via netwerkbijeenkomsten, participatie sessies en de creatie van bijvoorbeeld een agrarisch ondernemersplatform.
- In contact staan met agrarische ondernemers via een accountmanager agrarische sector en gebruik maken van het provinciaal ondersteuningsnetwerk landelijk gebied.

B. Paardensector

Huidige situatie

Valkenswaard heeft een actieve en veelzijdige paardensector, die zich zowel richt op recreatief als professioneel gebruik met een sterke (inter)nationale positie, zowel door hoogwaardige hippische voorzieningen als door vakkundige paardenhouderijen. De aanwezigheid van toonaangevende paardensportaccommodaties draagt bij aan de bekendheid van Valkenswaard als centrum voor hippische topsport en bedrijvigheid.

Onze ambities

De paardensector blijft een belangrijke pijler van de lokale economie. Grootschalige uitbreiding is moeilijk realiseerbaar vanwege stikstofbeperkingen en rechterlijke uitspraken maar we willen de bestaande commerciële paardensector graag behouden. Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk, wanneer deze de stikstofuitstoot niet verder verhogen. Uit gesprekken met lokale belanghebbenden blijkt ook dat er veel draagvlak is om de focus te leggen op de ontwikkeling van kleinschalige, lokale bedrijven die oog hebben voor natuur- en waterdoelen en zich openstellen voor bezoekers. Als gemeente zetten we hier dan ook op in.

Wat gaan we hiervoor doen

- Binnen het omgevingsbeleid inzetten op een duurzame ontwikkeling van de paardensector.
- De economische en maatschappelijke spin-off van de paardensector versterken door verbindingen te leggen met lokale initiatieven, recreatie, toerisme en horeca.
- De ontwikkeling van natuur-inclusieve paardenhouderijen stimuleren.
- Actief contact onderhouden met ondernemers in de paardenzone via een accountmanager voor Boulevard en Paardenzone – Paardensport.

Werkgelegenheid

8. Werkgelegenheid

Voor ondernemers is het steeds moeilijker om voldoende en passend personeel te vinden aangezien de beroepsbevolking in Valkenswaard onder druk staat door vergrijzing en ontgroening. Hierdoor neemt het aantal mensen dat beschikbaar is voor de arbeidsmarkt geleidelijk af. Tegelijkertijd is er sprake van een positieve ontwikkeling in de werkgelegenheid: het aantal banen groeit.

De daling van het aantal inwoners met een werkloosheids- of bijstandsuitkering wijst op een gunstige arbeidsmarktontwikkeling. Tegelijkertijd leidt de toenemende vergrijzing tot een groei van het aantal AOW-gerechtigden, wat de druk op de beroepsbevolking verder vergroot.

Daarnaast blijft er sprake van onbenut arbeidspotentieel: in Valkenswaard zijn nog altijd mensen die kunnen en willen werken, maar niet volledig deelnemen aan het arbeidsproces.

Deellijnen

- Onderwijs.
- Onbenut arbeidspotentieel.

A. Onderwijs

Huidige situatie

De arbeidsmarkt is momenteel zeer krap, terwijl scholing en opleidingsniveau van werkzoekenden niet altijd aansluiten op de vraag van werkgevers. Met name in sectoren als techniek, zorg en ICT leidt dit tot een structurele mismatch. De verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt is nog onvoldoende, hoewel er al stappen zijn gezet om de instroom van gekwalificeerd personeel te verbeteren. Steeds meer werkgevers nemen hierin verantwoordelijkheid door te investeren in opleiding, stages en vaardigheidsontwikkeling van hun personeel.

Onze ambities

Om de kloof tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te verkleinen, is een structurele en intensieve samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven noodzakelijk. De gemeente ziet hierin een duidelijke verbindende en faciliterende rol. Door de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt (regionaal) te verbeteren, wordt Valkenswaard als vestigingsplaats voor bedrijven aantrekkelijker, wordt de instroom van geschikt personeel bevorderd en kan beschikbaar arbeidspotentieel beter worden benut.

Wat gaan we hiervoor doen

- Stimuleren en faciliteren van een betere samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijsinstellingen.
- Bedrijven actief aanmoedigen om (korte) stages, leerwerkplekken, afstudeeropdrachten en gastlessen aan te bieden.
- Een actieve verbindende rol vervullen binnen de triple helix-samenwerking (gemeente – onderwijs – bedrijfsleven), met als doel een veerkrachtige, inclusieve en op de toekomst voorbereide arbeidsmarkt.

B. Onbenut arbeidspotentieel

Huidige situatie

De arbeidsmarkt is krap. Landelijk staan er recordaantallen vacatures open en ook in Zuidoost-Brabant groeit het aantal banen sneller dan de beroepsbevolking. Vooral in sectoren als zorg & welzijn, techniek en ICT is personeel schaars. Dit biedt kansen voor werkzoekenden, maar zorgt ook voor blijvende uitdagingen voor werkgevers.

Door deze krapte vinden meer mensen werk en neemt het aantal WW-uitkeringen af. Toch blijft er een groot onbenut arbeidspotentieel, ook in Valkenswaard. Er zijn inwoners die meer kunnen of willen werken, zoals niet-uitkeringsgerechtigden, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (zoals mensen met een arbeidsbeperking), langdurig werklozen en statushouders. Deze groepen worden nog niet optimaal betrokken bij het arbeidsproces.

De gemeente zet zich actief in om hen via bestaande netwerken aan passend werk te helpen. Dit doen we niet alleen, maar ook samen in regionale samenwerkingsverbanden.

Onze ambities

We blijven ons inzetten voor een inclusieve arbeidsmarkt, ook binnen onze gemeenteorganisatie, waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen. Voor niet-uitkeringsgerechtigden, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, langdurig werklozen en statushouders zoeken we actief de verbinding met de arbeidsmarkt(organisaties) en ondernemers. We willen ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen een plek krijgen binnen de lokale arbeidsmarkt. Zo kunnen we het personeelstekort aanpakken en tegelijkertijd het welzijn en de sociale participatie van onze inwoners verbeteren.

Wat gaan we hiervoor doen

- De gemeente moedigt (gezamenlijke) initiatieven vanuit het bedrijfsleven, onderwijs en andere organisaties aan die tot doel hebben mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar passend werk toe te leiden.
- Ondernemers(verenigingen) attenderen op beschikbare overheidsregelingen zoals de 'Subsidieregeling Ondersteuning Werkgevers Inzet Statushouders (SOWIS)' ter bevordering van inclusieve arbeidsparticipatie.
- Inwoners en werkgevers worden actief gewezen op bestaande ondersteuningsstructuren, zoals het Huis naar Werk dat begeleiding biedt bij het vinden van werk, personeel of scholing.
- Door middel van de Participatiewet de arbeidsparticipatie van niet-uitkeringsgerechtigden, mensen met een arbeidsbeperking of een niet-volledig loon potentieel te vergroten, met als doel duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld via de Ergon).

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidskader

Toekomstvisie 2040 biedt inzicht in de langetermijnambities van de gemeente Valkenswaard richting het jaar 2040. De visie is opgebouwd rond twee centrale pijlers: Kwaliteit van leven in Valkenswaard en FF Offline in Valkenswaard. Binnen deze pijlers zijn veertien ambities geformuleerd. Om deze ambities te realiseren, is de visie onderverdeeld in vier programma's: Welzijn, Welbevinden, Welvaart en Samenwerking.

RPW Visie Metropoolregio Eindhoven richt zich op werklocaties, in het bijzonder bedrijventerreinen. De visie vormt de basis voor regionale MRE programmeringsafspraken door het vaststellen van gezamenlijke uitgangspunten. Daarnaast biedt de visie handvatten voor hoe betrokken partijen samen uitvoering geven aan deze afspraken.

Horecavisie schetst de gewenste ontwikkelingen en kaders voor een toekomstbestendige horecasector die aansluit bij de wensen van inwoners en bezoekers. Deze visie draagt bij aan de versterking van de vrijetijdseconomie in Valkenswaard en biedt beleidsmatige richting alsmede een toetsingskader voor ondernemers en andere betrokken partijen.

Evenementenvisie beschrijft het evenementenbeleid van de gemeente en is onderdeel van het strategisch beleid voor de positionering van Valkenswaard. De focus ligt op het faciliteren van een bruisend evenementenklimaat met evenementen die bijdragen aan de lokale identiteit en veilig verlopen.

Dommellandprogramma omschrijft de gewenste ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden ter bevordering van de vrijetijdseconomie door versterking van natuur, recreatie, cultuur en sport in het buitengebied.

Mobiliteitsplan beschrijft de plannen voor het verbeteren van verkeersveiligheid, bereikbaarheid en duurzame mobiliteit binnen de gemeente. Met het mobiliteitsbeleid wil de gemeente actief vorm en inhoud geven aan de wijze waarop de dagelijkse verplaatsingen van bewoners, bezoekers en voorbijgangers plaatsvinden.

Duurzaamheidsvisie schetst de ambities waarop uitvoeringsprogramma's en concrete maatregelen zijn gebaseerd om te werken aan een klimaatbestendig, duurzaam en energieneutraal Valkenswaard. Om deze ambities waar te maken, wordt duurzaamheid integraal meegenomen in beleid en besluitvorming, met de visie als richtinggevend afwegingskader.

Masterplan Centrum fungeert als referentiekader voor alle ontwikkelingen in het centrum, met als doel het realiseren van een toekomstbestendig en levendig hart van de gemeente. Het biedt een langetermijnvisie en leidraad voor het versterken van de ruimtelijke en economische structuur om de beleving en uitstraling van het centrum te versterken.

Regionale Detailhandelsvisie A2 beschrijft de kansen en noodzakelijke keuzes om de detailhandelsstructuur in de A2-gemeenten realistisch en toekomstbestendig te versterken. Daarbij wordt rekening gehouden met de huidige situatie, verwachte ontwikkelingen en trends, de ambities van de betrokken.

Nota Ondergeschikte Detailhandel en Internetverkoop beschrijft hoe de gemeente Valkenswaard ondergeschikte detailhandel en internetverkoop reguleert, met als doel ongewenste situaties te voorkomen en gewenste situaties te faciliteren. De nota bevat daartoe beleidsregels en criteria.

Bijlage 2: Valkenswaard in cijfers

Leeftijdsofbouw bevolking

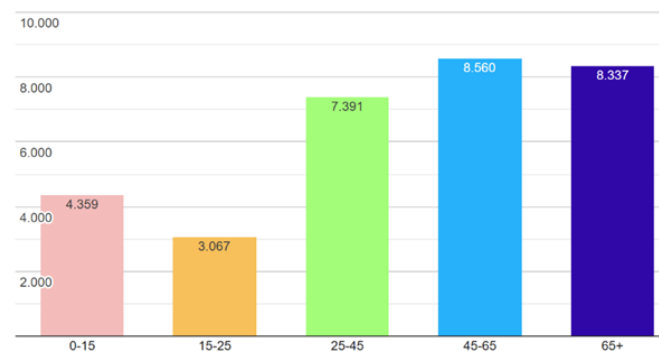
In 2025 telde de gemeente Valkenswaard 31.715 inwoners, een lichte stijging van 521 personen ten opzichte van 2020. In deze periode zijn er geen grote demografische verschuivingen opgetreden in de leeftijdsopbouw. Meer dan de helft van de inwoners, namelijk 53,3 procent, is ouder dan 45 jaar. De grootste leeftijdscategorie is die van 45 tot 65 jaar, met 8.560 personen, oftewel 27 procent van de bevolking. Daarna volgt de groep van 65 jaar en ouder, met 8.337 personen ofwel 26,3 procent. De groep jongeren tot 25 jaar telt 7.426 personen, wat neerkomt op 23,4 procent. De leeftijdscategorie van 25 tot 45 jaar vertegenwoordigt 23,3 procent van de inwoners, met in totaal 7.391 personen.

Opleidingsniveau

Uit de meest recente cijfers over het opleidingsniveau in 2023 blijkt dat van de 23.100 inwoners van Valkenswaard in de leeftijd van 15 tot 75 jaar het grootste deel, namelijk 43,3 procent, een middelbaar opleidingsniveau heeft. Dit betreft een diploma op havo-, vwo- of mbo-niveau 2 tot en met 4. Daarnaast heeft 29,8 procent van de inwoners een hoog opleidingsniveau, zoals een hbo-bachelor of hoger. Een basisopleidingsniveau komt voor bij 26,9 procent van de bevolking. Dit omvat een vmbo-diploma, havo/vwo-onderbouw of mbo-niveau 1.

In vergelijking met het gemiddelde in Zuidoost-Brabant telt Valkenswaard relatief meer inwoners met een middelbaar opleidingsniveau (43,3 procent tegenover 40,3 procent). Daarentegen is het aandeel inwoners met een hoog opleidingsniveau in Valkenswaard lager dan gemiddeld in de regio (29,8 procent tegenover 32,9 procent).

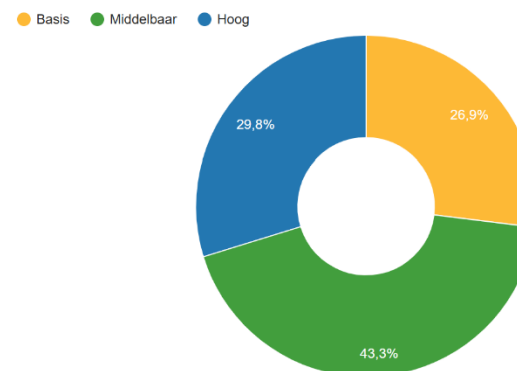
Inwoners naar leeftijd in de gemeente Valkenswaard [↗](#)

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2024 per leeftijdsgroep.

Opleidingsniveau van de inwoners van 15 tot 75 jaar [↗](#)

Van de inwoners in de gemeente Valkenswaard heeft 26,9% een basis opleidingsniveau, 43,3% een middelbaar opleidingsniveau en 29,8% een hoog opleidingsniveau.

Opleidingsniveau van de inwoners van 15 tot 75 jaar per 1 oktober 2023 in de gemeente Valkenswaard.

Arbeid

In 2024 telde Valkenswaard in totaal 11.100 werkenden. Tussen 2020 en 2023 is het totale aantal werkenden gestegen met 700 personen, een stijging die groter is dan de bevolkingsgroei van 334 inwoners in dezelfde periode.

Uit de meest recente cijfers over de periode 2020-2023 blijkt dat de verdeling van werkgelegenheid per sector in deze jaren nauwelijks is veranderd. Meer dan driekwart van de werkenden in Valkenswaard is actief in de dienstensector. Van hen werkt 6.000 personen, oftewel 54 procent, in de commerciële dienstverlening en 2.900 personen, ofwel 26 procent, in de niet-commerciële dienstverlening. Daarmee ligt het aandeel werkenden in de commerciële dienstverlening hoger dan het landelijke gemiddelde van 51 procent en ook boven het gemiddelde van 49 procent in Zuidoost-Brabant. De niet-commerciële dienstverlening in Valkenswaard is met 26 procent nagenoeg gelijk aan het regionale gemiddelde van 27 procent, maar ligt onder het landelijke gemiddelde van 34 procent.

Daarnaast zijn er 2.100 banen in de sector nijverheid en energie, goed voor 19 procent van de werkgelegenheid. Dit is minder dan het regionale gemiddelde van 23 procent, maar meer dan het landelijke gemiddelde van 14 procent. Slechts 100 personen, ofwel 0,1 procent van de beroepsbevolking, werkt in de agrarische sector. Dit aandeel ligt onder het gemiddelde van 1 procent in zowel Nederland als Zuidoost-Brabant.

Inkomen

In 2022 telde Valkenswaard 26.100 inkomensontvangers. Het gemiddelde inkomen per inkomensontvanger bedroeg 36.500 euro, iets lager dan het landelijk gemiddelde van 37.400 euro. Het gemiddelde inkomen per inwoner in Valkenswaard was 30.900 euro, vrijwel gelijk aan het Nederlandse gemiddelde van 30.800 euro.

Het gemiddelde huishoudinkomen in Valkenswaard bedroeg 36.100 euro, iets hoger dan het landelijke gemiddelde van 35.600 euro. Van de huishoudens met een volledig jaarinkomen had 2,9 procent een laag inkomen van minder dan 9.249 euro. Landelijk lag dit aandeel op 4,2 procent. Verder had 4,5 procent van de huishoudens in Valkenswaard een inkomen op of rond het sociaal minimum, tegenover 6,3 procent in Nederland. In totaal had 7,1 procent een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum, en 9,7 procent tot 120 procent. Landelijk waren deze percentages respectievelijk 9,5 en 12 procent.

Uitkeringen

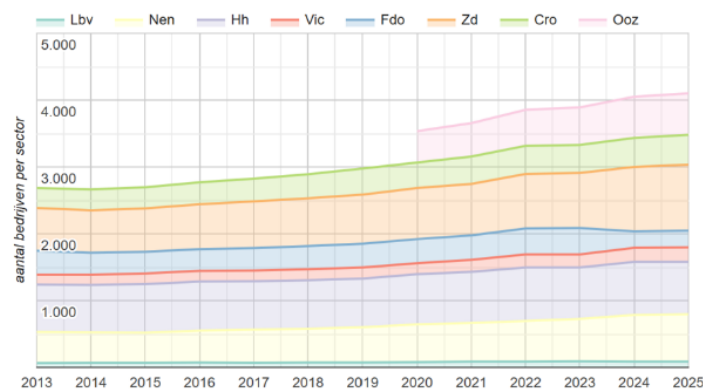
In 2023 ontvingen 9.400 inwoners een uitkering, wat neerkomt op een daling van 330 personen ten opzichte van 2020. De grootste groep betrof de AOW-ontvangers; 7.500 personen ontvingen in 2023 een AOW-uitkering, 20 minder dan drie jaar eerder. Een werkloosheidsuitkering werd in 2023 ontvangen door 240 personen, een aanzienlijke afname van 210 ten opzichte van 2020. Het aantal inwoners met een bijstandsgelateerde uitkering bedroeg 600, waarvan 50 personen gelijktijdig een AOW-uitkering ontvingen. In totaal is het aantal bijstandsuitkeringen afgenomen met 210 ten opzichte van 2020. Verder ontvingen 1.170 personen een arbeidsongeschiktheidsuitkering, wat een stijging van 50 personen betekent. Deze groep bestond uit 240 ontvangers van een WAO-uitkering, 420 van een WIA/WGA-uitkering en 260 van een Wajong-uitkering. Het aantal WAO-uitkeringen daalde met 100 ten opzichte van 2020, terwijl het aantal WIA/WGA-uitkeringen met 140 toenam.

Bedrijfsvestigingen

In 2025 zijn er 4.100 bedrijven gevestigd in Valkenswaard. Dit betekent een toename van 555 bedrijven ten opzichte van het jaar 2020. De sectoren met de meeste bedrijfsvestigingen zijn de zakelijke dienstverlening met 990 vestigingen, gevolgd door handel en horeca met 785 en nijverheid en energie met 710. Middelgrote sectoren zijn overheid, onderwijs en zorg met 620 vestigingen en cultuur, recreatie en overige diensten met 445. Kleinere sectoren zijn financiële diensten en onroerend goed met 250 vestigingen en vervoer, informatie en communicatie met 215. De sector met veruit de minste vestigingen is landbouw, bosbouw en visserij, met slechts 85 bedrijven.

In de periode van 2020 tot 2025 nam het aantal vestigingen in vrijwel alle sectoren toe, met uitzondering van de sector financiële diensten en onroerend goed, waar het aantal vestigingen met 140 afnam. De grootste stijging vond plaats in de zakelijke dienstverlening met 225 nieuwe bedrijven, gevolgd door overheid, onderwijs en zorg met 150 en nijverheid en energie met 145. In cultuur, recreatie en overige diensten kwamen er 65 bedrijven bij, in informatie en communicatie 50 en in handel, horeca en vervoer 35. De agrarische sector groeide beperkt, met 5 nieuwe vestigingen.

Bedrijfsvestigingen (4.100 totaal) [↗](#)

Aantal vestigingen van bedrijven per sector per jaar in de gemeente Valkenswaard (het aantal bedrijven in de sector "overheid, onderwijs en zorg (Ooz)" is vanaf 2015 bekend).

De 'gestapelde lijngrafiek' toont het aantal bedrijfsvestigingen in de gemeente Valkenswaard voor elk van de volgende 8 sectoren:

1. Lbv: Landbouw, bosbouw en visserij
2. Nen: Nijverheid en energie
3. Hh: Handel en HORECA
4. Vic: Vervoer, informatie en communicatie
5. Fdo: Financiële diensten en onroerendgoed
6. Zd: Zakelijke dienstverlening
7. Ooz: Overheid, onderwijs en zorg
8. Cro: Cultuur, recreatie en overige diensten

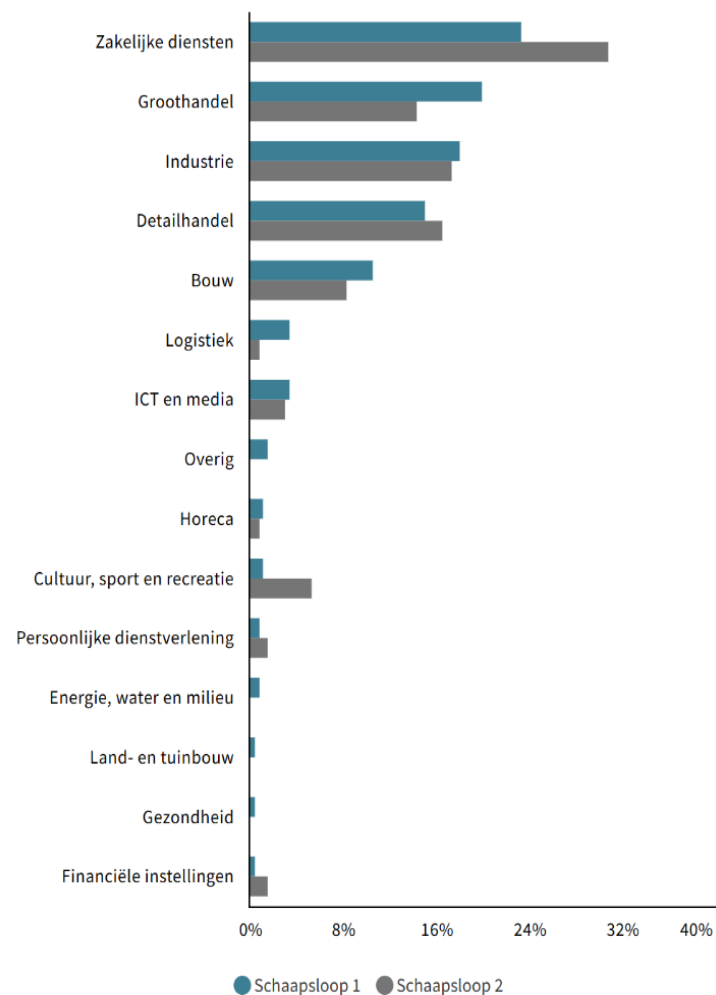
In de gemeente Valkenswaard zijn in totaal 4.100 bedrijfsvestigingen geregistreerd (gegevens voor 2025).

Schaapsloop I & II

Op bedrijventerrein Schaapsloop I zijn in 2025 in totaal 266 bedrijven gevestigd, wat neerkomt op een groei van 27 vestigingen ten opzichte van vijf jaar eerder. Op Schaapsloop II zijn 133 bedrijven gevestigd, een afname van 10 bedrijven. De meest voorkomende sectoren op Schaapsloop I zijn de zakelijke diensten, die 23,3 procent van de vestigingen vertegenwoordigen, gevolgd door de groothandel met 19,9 procent, de industrie met 18,0 procent en de detailhandel met 15,0 procent. Daarna volgen de bouw met 10,5 procent en logistiek met 3,4 procent.

Schaapsloop II heeft een iets andere sectorverdeling. Hier is het aandeel zakelijke diensten groter, met 30,8 procent van het totaal, gevolgd door detailhandel met 16,5 procent. De groothandel vertegenwoordigt 14,3 procent en de industrie 17,3 procent. De sectoren bouw en cultuur, sport en recreatie zijn met respectievelijk 8,3 en 5,3 procent ook aanwezig.

Vestigingen naar aandeel sector Bedrijventerreinen

Bron: Handelsregister KVK | 1 januari 2025

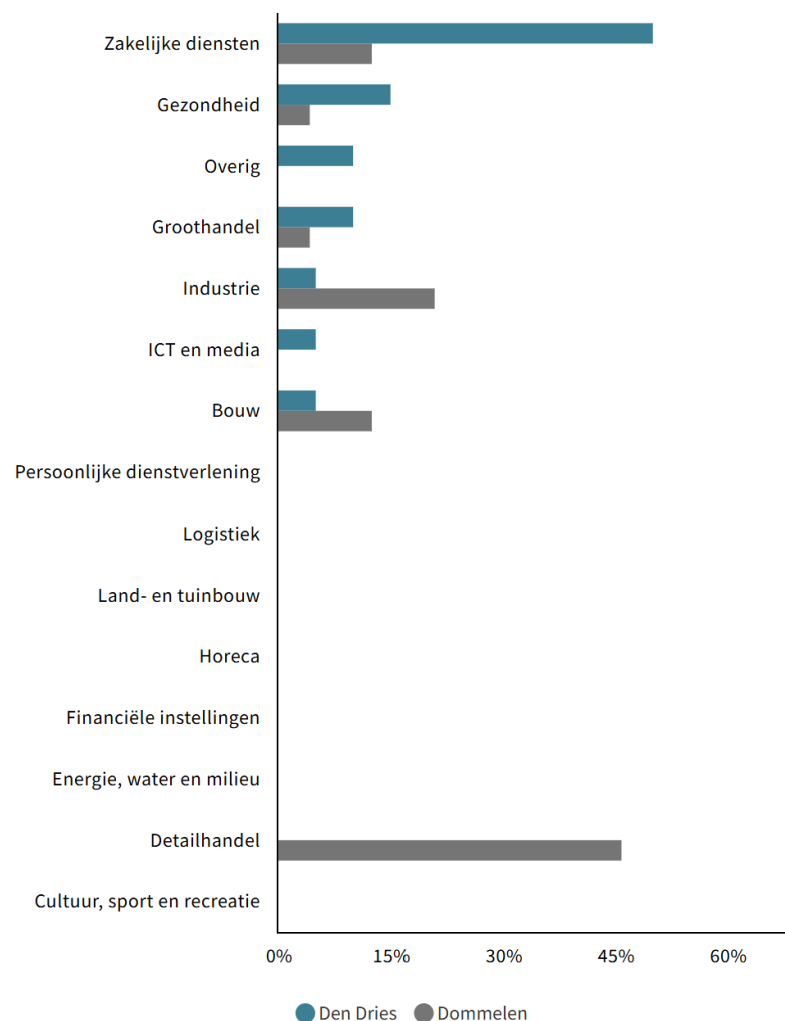
Den Dries

In 2025 zijn er op bedrijventerrein Den Dries 20 bedrijven gevestigd, een afname van vier bedrijven ten opzichte van vijf jaar geleden. De helft van deze bedrijven behoort tot de sector zakelijke diensten. Daarnaast is 15 procent actief in de groothandel en 5 procent in de bouw. De overige sectoren – industrie, ICT & media, gezondheid, detailhandel en overige – vertegenwoordigen elk 5 procent van het totaal.

Dommelen

Op bedrijventerrein Dommelen zijn in 2025 in totaal 24 bedrijven gevestigd, vier meer dan in 2020. Een groot deel van deze bedrijven (45,8 procent) is actief in de detailhandel. De industrie volgt met een aandeel van 20,8 procent, terwijl zowel de bouw als de zakelijke diensten elk 12,5 procent vertegenwoordigen. De sectoren groothandel en gezondheid hebben elk een aandeel van 4,2 procent.

Vestigingen naar aandeel sector Bedrijventerreinen

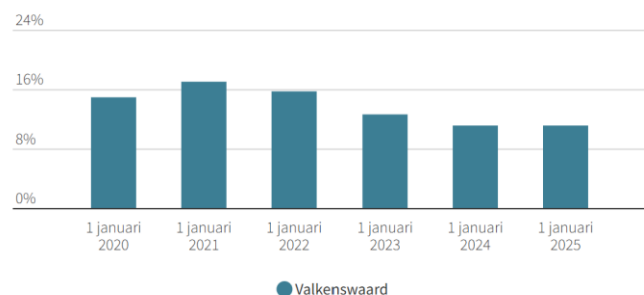
Bron: Handelsregister KVK | 1 januari 2025

Centrumwinkelgebied

In 2025 staan er 45 verkooppunten leeg in het centrum van Valkenswaard. Dit komt neer op 11,1 procent van het totale aantal beschikbare verkooppunten en ligt daarmee boven het regionale gemiddelde van 6,7 procent in Zuidoost-Brabant. Als het gaat om leegstaand winkelverkoopoppervlak, staat in Valkenswaard 10,1 procent leeg, tegenover 6 procent in de regio. In totaal gaat het om 7.956 vierkante meter aan leegstaande winkelruimte.

Een positieve ontwikkeling is dat het aantal leegstaande verkooppunten sinds 2020 is gedaald van 14,9 procent naar 11,1 procent. Ook het leegstaande winkelverkoopoppervlak nam af, van 10,7 procent naar 10,1 procent. De filialisierungsgraad, oftewel het aandeel winkels dat onderdeel is van een winkelformule, bedraagt in 2025 in het centrum van Valkenswaard 24,5 procent. Dit is nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van 24,7 procent in Zuidoost-Brabant. Opvallend is dat de filialisierungsgraad in Valkenswaard sinds 2020 is gestegen van 21,4 naar 24,5 procent, terwijl die in Zuidoost-Brabant juist daalde van 30,9 naar 24,7 procent.

Ontwikkeling % leegstaande verkooppunten

Bron: Locatus | 2020 - 2025

Landbouw

De agrarische sector in Valkenswaard besloeg in 2023 een totaal grondoppervlak van 190.945 vierkante meter. Het merendeel van deze grond, namelijk 56,5 procent, werd gebruikt als grasland. Binnen deze categorie werd 23,7 procent aangemerkt als blijvend grasland, 21,9 procent als tijdelijk grasland en 10,9 procent als natuurlijk grasland. Het overige oppervlak werd ingezet voor de productie van plantaardige gewassen: 23,5 procent voor groenvoedergewassen, 17,1 procent voor akkerbouw en 2,9 procent voor tuinbouw in de open grond.

Vergeleken met het gemiddelde in Zuidoost-Brabant is het grondgebruik in Valkenswaard opvallend anders. In Zuidoost-Brabant bestaat gemiddeld slechts 39,9 procent van het agrarisch land uit grasland, waarvan 16,6 procent blijvend, 19,1 procent tijdelijk en 4,2 procent natuurlijk grasland. Het aandeel groenvoedergewassen is met 23,7 procent in beide regio's gelijk. Akkerbouw komt in Zuidoost-Brabant echter veel vaker voor, met een aandeel van 30,3 procent. Ook het aandeel tuinbouw in open grond ligt met 5,4 procent hoger dan in Valkenswaard.

De verdeling van het agrarisch grondgebruik in Valkenswaard laat zien dat 79,9 procent direct verband houdt met veeteelt, met 56,4 procent grasland en 23,5 procent voor groenvoedergewassen. De agrarische sector in Valkenswaard bestaat dan ook grotendeels uit veehouderijbedrijven. Rundveehouderijen nemen binnen het gebruik van het agrarische grondoppervlak een belangrijke plaats in.

